

Väärtuskasvatus õpetajahariduse õppekavades

Tiiu Kuurme

Indikaator/ õppekava	Klassiõpetaja, Bak.ja mag.taseme integreeritud õppekava 1514 – kestus 5 aastat	Alushariduse pedagoog 1541 Bak-tase	Alushariduse pedagoog, magistriõpe, 1660	
Eesmärkides on osa väärtuskasvatuse 1	Jah <i>luua võimalused eetilise ja aktiivse ellusuhtumisega õpetaja kujunemiseks;</i>	Õppekava üldeesmärkides ei esine	Õppekava üldeesmärkides ei esine	

Eesmärgid eeldavad väärtuskasvatust	Jah <i>kujundada valmidus erinevate vajaduste ja isiksuseomadustega õpilaste arendamiseks;</i> Moodul pedagoogilised ja psühholoogilised õpingud: <i>arendada kriitilist mõtlemist ja eneseanalüüsi võimet.</i>	Jah, <i>Luua võimalused üliõpilasel kasvatusteadusliku käsitluse kujunemiseks ühiskonnateaduste ja kultuuri kontekstis.</i>	Ei

Väljundites on osa õpetaja väärtusteadlikkusel	Kaudselt, otsene viide väärtustele puudub <u>Moodul</u> <u>pedagoogilised ja psühholoogilised õpingud:</u> <i>suutlikkus kriitiliselt hinnata oma võimekust lapse arengu toetamisel.</i>	Jah <i>oskab planeerida, integreerida, kriitiliselt analüüsida ja hinnata pedagoogilisi protsesse; oskab reflekteerida oma tegevust</i>	<i>oskab kavandada ja juhtida õppekasvatustegevust koolieelses lasteasutuses ja hinnata selle kvaliteeti nii laste, õpetajate kui organisatsiooni arengu kontekstis;</i> - <i>teab lapse arengu seaduspärasusi ja eripära, suudab märgata arengu- ja sotsiaalseid hälbeid, väärkohtlemist ning neile adekvaatselt reageerida;</i>
Väljundites on osa õpetaja väärtuskäitumisel	Kaudselt <i>(suutlikkus teha koostööd kolleegide ja lapsevanematega.)</i>	Pedagoogiline praktika: <i>oskab toetada ja analüüsida lapse igakülgset arengut; suudab reflekteerida oma tegevust ja analüüsida kriitiliselt enda professionaalset arengut; juhindub oma käitumises õpetaja kutseeetikast.</i>	

Väljundites on osa õpetaja tegevusel väärtuskasvatuse valdkonnas	Kaudselt	Jah <i>oskab kujundada lapse arenguks soodsa vaimse ja füüsilise keskkonna;</i>	Mooduli tasandil: <i>oskab suunata meeskonnatööd lasteasutuses.</i>
Väljundid eeldavad õpetaja tegevust väärtuskasvatuse valdkonnas	Jah <i>(suutlikkus kasutada neid teadmisi (lapse arengust ja õppimisest) erinevate võimete ja isiksuseomadustega õpilaste toetamisel; oskus kujundada õpilasi motiveerivat õpikeskkonda)</i>	Jah, <i>tunneb eelkooli-pedagoogika aluseid ja õppekasvatustegevuserakendamise põhimõtteid lasteaias; oskab teha koostööd teiste õpetajate ja lastevanematega ning nõustada lapsevanemaid kasvatusküsimustes.</i>	- <i>oskab nõustada lastevanemaid ja kolleege õppe- ja kasvatusküsimustes;</i> - <i>oskab kujundada lapse arenguks sobivat keskkonda tulenevalt lapse individuaalsetest või erivajadustest;</i> Moodulites: <i>oskab nõustada lapsi, lapsevanemaid ja kolleege</i>

Indikaator/ õppekava	TÜ Põhikooli mitme aine õpetaja (2498)"	TLÜ. Klassiõpetaja (1514) Integreeritud õppekava	TLÜ. Pedagoogika (1545), bakalaureuse tase	TLÜ. Mitme aine õpetaja (1634) magistritas
Eesmärkides on osa väärtuskasvatusel	ei	–Jah: (luua võimalused eetilise ja aktiivse ellusuhtumisega õpetaja kujunemiseks; –kujundada valmidus erinevate vajaduste ja isiksuseomadustega õpilaste arendamiseks);	Jah: (toetada üliõpilase arengupsühholoogiliste ja kasvatusteaduslike pädevuste kujunemist õpilase arengu mõistmiseks; kujundada valmisolek koostööks kolleegidega ja lapsevanematega) <u>Kommentaari</u>: seos on kaudne, eetiline ja isiksuse tervikareng ei kajastu Inimeseõpetuse mooduli eesmärgiseades: kujundada tervislikke eluviise toetavaid väärtushinnanguid ja luua valmisolek nende edasiandmiseks/kujundamiseks tulevases professionaalses tegevuses; <u>Kommentaari</u>: loodus-teaduslike õpingute moodulis väärtuste osa puudub	Jah: luua võimalused eetilise, aktiivse ja koostööd väärtustava õpetaja kujunemiseks;

Eesmärgid eeldavad väärtuskasvatust	jah	–Jah: <i>(kujundada valmidus õpilaste töö- ja käitumisharjumuste kujundamiseks)</i>	Jah, ent väga kaudselt, väärtuskasvatus ei ole siin fookuses; pedagoogiliste õpingute moodulis on samas lausa väärtustega seotud eesmärgiseade: <i>suunata üliõpilast mõistma kõlbelisi norme ja väärtusi kui õpilase käitumist mõjutavaid tegureid ja analüüsima neid hariduse ajaloolises ning kultuurilises kontekstis;</i>	Jah: <i>toetada teaduspõhise ja uurimusliku lähenemise kujunemist õpetajatöösse ning valmisoleku kujunemist pidevaks professionaalseks enesearendamiseks; kujundada valmisolek erinevate vajaduste ja isiksuseomadustega õpilaste arendamiseks; kujundada valmisolek oma tegevuse reflekteerimiseks, kutseasta läbimiseks ning elukestvaks õppeks.</i> <u>Kommentaari:</u> eesmärgid on valdavalt väärtuskasvatust eeldavad

Väljundites on osa õpetaja väärtusteadlikkusel	tunneb selle töö vastutust; on kursis õpetaja kutseeetika üldprintsiipidega ning oskab neid põhimõtteid rakendada õppetöös ja õppeväliselt	-Jah: (<i>teadmised 1. ja 2. kooliastme õpilaste õppetöösse suhtumist ja käitumist mõjutavatest teguritest; suutlikkus teha koostööd kolleegide ja lapsevanematega.</i>)	Jah: (<i>teadmised haridusest, Eesti haridussüsteemist, õpilase sotsialiseerimisprotsessist; valmisolek mõista õpilast ja tema õppimist, lähtudes kasvatus ja arengupsühholoogia tänapäevastest käsitustest</i>); <u>Kommentaar:</u> ei eeldata, et õpetaja suudaks toimida kasvatajana, rõhuasetus ainete õpetamisel Pedagoogiliste õpingute moodulis on seevastu tihedalt väärtustega seotud mooduleid: <i>suutlikkus mõista ja väärtustada õppeprotsessi kasvatavat olemust; oskus näha ja analüüsida/mõtestada nii koolitegelikkuses esiletulevaid kui ka meedias kajastatud pedagoogilisi probleeme</i>; <u>Kommentaar:</u> loodus- teaduslike õpingute mooduli väljundites väärtuste osa puudub, mis on kurioosum meie keskkonna- problemaatika osas

Väljundites on osa õpetaja väärtuskäitumisel	Oskab rakendada õpetaja kutseeetika üldprintsiipe õppetöös ja õppeväliselt; omab motiveeritust pedagoogi tööks, oskab oma tööd aineõpetajana kriitiliselt reflekteerida;	<i>-Jah: (suutlikkus kasutada neid teadmisi erinevate võimete ja isiksuseomaduste ga õpilaste toetamisel)</i>	Jah. (suutlikkus aidata põhikooli 4.-9. klassi õpilast kahe aine õppimisel; valmisolek koostööks erinevate sotsiaalsete partneritega; <u>Kommentaari</u>: puudub kasvatus ja isiksuse roll, sh ka õpetaja isiksuse osa	Jah. (valmidus järgida professionaalseid ja eetilisi nõudeid);
Väljundites on osa õpetaja tegevusel väärtuskasvatuse valdkonnas	ei	ei	Inimeseõpetuse moodulis: oskus väärtustada tervislikke eluviise ja oskab kujundada neid õpilases oma tulevases professionaalses tegevuses; <u>Kommentaari</u>: on hämmastav, et inimeseõpetuses nähakse väärtusi eelkõige inimese bioloogiaga seoses ja välistatud on täiesti tema maailmapilt ja antropoloogiline olemus	Jah. (valmisolek toetada õpilase arengut klassijuhatajana; oskus kujundada klassi ühisväärtusi ja meietunnet; oskus töötada meeskonnas ja meeskonnajuhina kaasates erinevaid partnereid – õppijaid, kolleege, lapsevanemaid ja teisi partnereid haridussüsteemis;

Indikaator/ õppekava	Ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja (1654) TLÜ	Eesti keele ja kirjanduse õpetaja (1657) TLÜ	Geograafiaõpetaja (1711) TLÜ	Informaatikaõpetaja, kooli infojuht (1636) TLÜ
Eesmärkides on osa väärtuskasvatusel	Ei, Õpetaja kutseõpingute mooduli all: <i>Kujundada teadlikkus õpetaja professionaalsetest ja eetilistest nõuetest. Ka ainealaselt väärtuste osa puudub</i>	Peaaegu mitte Kutseõpingute mooduli all: <i>anda oskused ja teadmised, ning kujundada hoiakud, mis lubavad töötada eesti keele õpetajana</i>	Ei	Ei Õpetaja kutseõpingutes: <i>kujundada esmased oskused õpilaste eripära arvestava arengut ja õppimist toetava keskkonna loomiseks, välja on toodud koostööoskus</i>
Eesmärgid eeldavad väärtuskasvatust	jah	Siin püstitatud eesmärgid ei eelda	Siin püstitatud eesmärgid ei eelda Kutseõpingute osas: <i>kujundada esmased oskused õpilaste eripära arvestava, arengut ning õppimist toetava õpikeskkonna loomiseks</i>	Jah: <i>anda pädevus töötada informaatikaõpetajana; Koostööoskus, ainete integratsioon, õpikeskkonna loomine</i>

Väljundites on osa õpetaja väärtusteadlikkusel	<i>Jälgib professionaalseid ja eetilisi nõudeid, on teadlik ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja rolli eelistest ja ühiskondlikest aspektidest, võimalustest ja piirangutest ning suhtub sallivalt hoiakute ja väärtuste mitmekesisusse; analüüsib kriitiliselt oma kutsealast tegevust</i>	<i>Oskus töötada meeskonnas ja meeskonda juhtida; oskus kasutada teaduslikke meetodeid õpiprotsessi ning keskkonna analüüsiks ja kujundamiseks, õpilaste arengu juhtimiseks, teadlikkus õpetajatöö professionaalsetest ja eelistest nõuetest; valmidus analüüsida iseenda kutsetegevust</i>	<i>On võimeline pedagoogilist protsessi ning seda mõjutavate tegurite kirjeldamiseks, sh eneserefleksiooniks; tunneb kasvatusteaduslikke paradigmasid,... sealhulgas vaateid eetikale ja väärtustele, oskab neid kõrvutada ja otstarbekalt kasutada Ainealaselt: suutlikkus mõista oma erialaga seotud probleeme lokaalselt ja globaaltasandil, näha lahendusvõimalusi ning arutada neid kogukonna liikmetega</i>	<i>On võimeline analüüsima ja kirjeldama pedagoogilist protsessi; seostab informaatika-alaseid teadmisi pedagoogilispühholoogilistega, kujundada õppekeskkonda, oskab ja on motiveeritud töötama meeskonnas, on oma tegevust reflekteeriv,</i>
Väljundites on osa õpetaja väärtuskäitumisel	<i>Peab arvestama õppijate individuaalsusega</i>	<i>Jälgib professionaalseid ja eetilisi nõudeid,</i>	<i>On valmis osalema kodanikuühiskonnas ning järgib eetilisi põhimõtteid</i>	<i>Omab suurt iseseisvust ja algatusvõimet, vastutust otsuste tegemise ja nende elluviimise eest; omab valmidust järgida professionaalseid, eetilisi ja autorikaitsealaseid nõudmisi ning osalema kodanikuühiskonnas; on salliv hoiakute ja väärtuste mitmekesisuse suhtes</i>